

ΝΙΚΟΣ ΤΣΙΠΟΚΑΣ

Τα αχνά φώτα της Μάρφα

Διηγήματα

ΚΕΔΡΟΣ

Νίκος Τσιπόκας: *Τα ακνά φώτα της Μάρφα*

ISBN 978-960-04-5159-7

Υπεύθυνη Τμήματος Επιμέλειας-Διόρθωσης: Μαρία Σπανάκη
Επιμέλεια-Διόρθωση: Ρήγας Καραλής
Ηλεκτρονική σελιδοποίηση-διόρθωση: Νικολέττα Δουλάμη

© *Νίκος Τσιπόκας, 2021*

© *Εκδόσεις Κέδρος, Α.Ε., 2021*

Κέδρος Εκδοτική Α.Ε.

Γ. Γενναδίου 3

Αθήνα 106 78

τηλ. 210 38 09 712-14 • φαξ 210 33 02 655

www.kedros.gr • www.facebook.com/kedros.gr

e-mail: books@kedros.gr

*Οι στιγμές αλλάζουν
όταν βουτάμε μέσα τους*

Charisma

Είχαν περάσει είκοσι χρόνια από τότε που είχες σταθεί στην ίδια αίθουσα υποδοχής, στην ίδια ρεσεψιόν, με διαφορετική αίσθηση αυτή τη φορά, χωρίς αγωνία, χωρίς έξαψη, φωνές και ιδρώτα. Με το ίδιο ντεκόρ όμως. Αυτό το ατέλειωτο φωτογραφικό παζλ, με χαρούμενα νεογέννητα βρέφη σε όλους τους τοίχους του κτιρίου. Απόλυτα ατάραχος, σαν να περίμενες σε ένα γραφείο μεταφοράς μικροδεμάτων, σε μια αδιάφορη σειρά καθισμάτων που έμοιαζε με αίθουσα αναμονής σε περιφερειακό αεροδρόμιο, αλλά που ήταν ένα κέντρο εξωσωματικής γονιμοποίησης κάπου στην Κηφισίας, μερικά λεπτά πριν ακούσεις το όνομά σου για να παραλάβεις το σπέρμα που είχες αφήσει για κρυσθνήρηση σε θάλαμο αζώτου, πριν από είκοσι χρόνια. Ήταν η εποχή που όλες τις αποφάσεις τις έπαιρνες μέσα στο Veloce με διακόσια, σε ένα σπασμένο δεκά-

λεπτο, με ένα δίγραμμο κόκας. Διόδια Ελευσίνας μέχρι τη στροφή για Λουτράκι. Για να καθαρίσει το μυαλό σου, πρόσθετες τα νούμερα από τις πινακίδες των αυτοκινήτων που προσπερνούσες δαιμονισμένα σε αυτή την ταρώ της ασφάλτου, καλλιεργώντας μια υποαίσθηση, κάτι σαν αφή, αλλά με τα μάτια. Δεν άγγιζες, αλλά ένιωθες τα πάντα, μια χημική ανάλυση που λίγοι μπορούσαν να πραγματοποιήσουν τρέχοντας με διακόσια είκοσι. Έτσι κι εκείνο το ανεπανάληπτο ξημέρωμα, βγαίνοντας από το κλαμπ Αυτοκίνηση σε μια κατακόκκινη Κηφισίας μαζί με την Ξένια, σκέφτηκες ότι τώρα είναι η στιγμή, απ' αυτές που έρχονται μια δυο φορές στη ζωή...

Ήθελες να αφήσεις κάτι στο σύμπαν από εσένα, ένα μικρό κομμάτι σου, μια μικρή έκρηξη που θα πάγωνε στον χρόνο σαν φωτογραφία, σαν ανάμνηση, και θα την ξέθαβες σαν τζίνι, όταν πλέον θα σου είχαν τελειώσει όλες οι ευχές. Ήθελες ένα παιδί μαζί της, όχι τότε, ίσως μετά από δέκα χρόνια, αλλά με την αίσθηση και τη γλύκα εκείνης της νύχτας. Ήθελες να κρατήσεις το σπέρμα σου από αυτό το συγκεκριμένο βράδυ, που ένιωθες απέραντη ευδαιμονία. Ήθελες να γραφτεί στο DNA του παιδιού σου αυτή η υπέροχη αίσθηση ολοκλήρωσης που είχες. «Βασιλιάς, δικτάτορας, Θεός και κοσμοκράτορας», που λέει και το τραγούδι. Έτσι ανε-

ξήγητα στήθηκες σ' έναν παράδρομο της Κηφισίας, με το καλοριφέρ στο αυτοκίνητο αναμμένο και την Ξένια τύφλα, να κοιμάται στα πόδια σου, έξω από ένα κέντρο υποβοηθούμενης αναπαραγωγής, λίγο πιο κάτω από το κλαμπ που χορεύατε όλη νύχτα. Η κοπέλα στην αίθουσα υποδοχής τρομοκρατήθηκε από την εικόνα σας. Εσύ να ουρλιάζεις ότι θέλεις ένα παιδί εδώ και τώρα, η Ξένια υποβασταζόμενη να ρωτάει επίμονα:

«Τι ξενοδοχείο είναι αυτό; Γιατί αργούν τόσο; Τι είναι όλα αυτά τα μωράκια στους τοίχους;»

Μέσα σε μια τόσο περίπλοκη συνθήκη, με την υπάλληλο να έχει φρικόρει, προσπαθώντας να σας εξηγήσει ότι χρειάζεται ραντεβού για κάτι τέτοιο, καθώς το ιατρικό προσωπικό της τράπεζας σπέρματος δεν είχε έρθει ακόμα: «Στην κατάστασή σας, καλύτερα να πάτε στο σπίτι σας». Προθυμοποιήθηκε να σας καλέσει ένα ταξί, αλλά εσύ επέμενες ότι εκείνη ήταν η κατάλληλη στιγμή για εσένα, η ώρα που η καρδιά σου χτυπούσε με διακόσια και ο χώρος αναμονής του κέντρου αναπαραγωγής έμοιαζε με λεωφόρο πλημμυρισμένη από κίτρινα φώτα κι εκείνο το γαμημένο σόλο από τους Seeds, στο «Pushing too hard», δεν έλεγε να αφήσει το μυαλό σου. Προσπαθούσες να την πείσεις, λέγοντας ότι την επόμενη μέρα θα έμπαινες εκτάκτως για εγχείρηση αφαίρεσης ενός τεράστιου

σκουληκιού από το κεφάλι σου και ήθελες να αφήσεις κάτι από εσένα στην αγαπημένη σου. Επέμενες να σε οδηγήσει στον χώρο για να ολοκληρώσεις τη διαδικασία, αλλά εκείνη αρνιόταν. Έτσι, απελπισμένος, αγνοώντας την υπάλληλο, πήρες ένα πλαστικό ποτήρι από τον καταψύκτη και μπήκες ορμητικά στο απέναντι γραφείο, μπλοκάροντας την πόρτα με την πλάτη και την Ξένια να γελάει υστερικά ανάμεσα στα πόδια σου στο πάτωμα, ρωτώντας: «Μωρό μου, τι δωμάτιο είναι αυτό;» και την κοπέλα της υποδοχής να φωνάζει απ' έξω πανικόβλητη ότι θα φωνάξει την αστυνομία...

Στο τσακ πρόλαβες και βγήκες την τελευταία στιγμή, τελειώνοντας ευτυχώς στο πλαστικό ποτήρι νερού και όχι στο στόμα της. Επιστρέφοντας στον χώρο αναμονής, ζήτησες συγγνώμη απ' την έκπληκτη, σχεδόν αηδισμένη υπάλληλο, φανερά πιο ήρεμος, λέγοντας ευγενικά ότι ο λόγος που είσαι εδώ είναι αυτό το κορίτσι, δείχνοντας τη λιπόθυμη πλέον Ξένια στον ώμο σου, ενώ στο άλλο χέρι κρατούσες με προσοχή, σαν εξευτελιστική φιγούρα καρτούν, το πλαστικό ποτηράκι με το σπέρμα σου. Της εξήγησες ότι, όταν σε κοιτάει αυτό το κορίτσι, βλέπεις τη θάλασσα μέσα από τα μάτια-οθόνες της. Δεν ήθελε να το παραλάβει. Σου επαλάμβανε συνέχεια:

«Ηρεμήστε, κύριε, σας παρακαλώ, όλα θα πάνε καλά».

Έτσι, μαζί με το ποτήρι, ακούμπησες στον μαρμάρينو πάγκο υποδοχής κι ένα φάκελο με μια γενναία δωροεπιταγή, από γνωστό ταξιδιωτικό γραφείο της εποχής, που είχες πάρει για τον γάμο του κολλητού σου.

«Πήγαινε όπου θέλεις με το αγόρι σου, πήγαινε ένα μεγάλο ταξίδι», της είπες, επαναλαμβάνοντας συνέχεια το ονοματεπώνυμο και τα στοιχεία επικοινωνίας σου, για να σιγουρευτείς ότι τα έγραφε σωστά. Την παρακάλεσες να φροντίσει να το παραδώσει προς φύλαξη, να μην το πετάξει. Η κοπελίτσα έγραφε στον υπολογιστή κι έτρεμε, χωρίς να την απειλείς ή να φωνάζεις, σαν να έπαιζε σε ταινία. Ήσουν τόσο μεθυστικά πειστικός και χαλαρός, έχοντας κρεμαστεί πάνω από τον πάγκο υποδοχής. Λίγο αργότερα, σε έβλεπε να φεύγεις και να κουβαλάς την αγαπημένη σου στον ώμο σαν αρνάκι, βγαίνοντας κομμάτια από την τεράστια γυάλινη έξοδο του κέντρου αναπαραγωγής, στις επτά και σαράντα λεπτά το πρωί στη Λεωφόρο Κηφισίας.

Το παιδί τελικά αυτό δεν το έκανες με την Ξένια, ούτε με κάποια άλλη. Πάντα είχες να πας κάπου, δεν προλάβαινες. Το σωληνάριο με το σπέρμα, που σε ειδοποίησαν να παραλάβεις, είχες σκεφτεί να το αδειάσεις από τον Λυκαβηττό σε αυτή την πόλη, αλλά τε-

λικά το πέταξες στον πρώτο κάδο ανακύκλωσης που βρήκες στην έξοδο του κέντρου υποβοηθούμενης αναπαραγωγής.

Την Ξένια δεν την είδες από τότε. Μόνο μια φορά μετά από χρόνια στο Bed & Bath, που διάλεγε μαξιλάρια με τις κόρες και τον άντρα της. Δεν της μίλησες. Όταν έφυγε, έβαλες τα παγωμένα χέρια σου για ώρα πάνω στο μαξιλάρι που περιεργαζόταν πριν, για να ζεσταθείς, να τη νιώσεις, να θυμηθείς...

Επέμενες να το αγοράσεις, αλλά ήταν δείγμα και δεν σ' το έδιναν. Έκανες φασαρία στο ταμείο, μίλησες και με τον υπεύθυνο, προσπάθησες να του εξηγήσεις, αλλά και πάλι δεν σ' το έδιναν...

Έτσι, περίμενες έξω από το κατάστημα μέσα στο αυτοκίνητο, χωρίς λόγο, απόλυτα παγωμένος, ακίνητος για ώρες, χωρίς νερό αν και δίψαγες πολύ, με ένα μπουκαλάκι στο πίσω κάθισμα, αλλά ούτε το ακούμπησες, είχες μείνει αποσβολωμένος να κοιτάς την τεράστια φωτεινή πινακίδα του Bed & Bath. Ένωθες σαν κάποιος να σε πετούσε από τον πέμπτο κάθε τρία λεπτά, αν και ήσουν στο ισόγειο...

Το ξημέρωμα έβαλες δευτέρα, έπεσες πάνω στην τζαμαρία του καταστήματος στο Περιστέρι και μπήκες μέσα. Ο συναγερμός στρίγγλιζε, αλλά σχεδόν δεν τον άκουγες. Τα φώτα ασφαλείας σε έλουζαν μαζί με τον

CHARISMA

αφρό από το σύστημα πυρόσβεσης, που για κάποιον περίεργο λόγο ενεργοποιήθηκε κι αυτό. Περπατώντας ανάμεσα από σπασμένα τζάμια κι ένα σύννεφο από πούπουλα, κατευθύνθηκες με αγωνία στο Τμήμα Ύπνου και άρχισες να μυρίζεις ένα ένα τα μαξιλάρια, βουλιάζοντας με δύναμη το πρόσωπό σου σε καθένα ξεχωριστά. Όταν τη μύρισες, όταν το βρήκες τελικά, χαμογέλασες, το κράτησες σφιχτά στην αγκαλιά σου με τα δυο σου χέρια και πήγες προς την έξοδο.

Δεν πήρες το αυτοκίνητο. Απλά βγήκες από το κατάστημα. Τα πρώτα πρωινά αστικά λεωφορεία, με τα φώτα ακόμα αναμμένα, περνούσαν δίπλα σου και κόρναραν. Συνέχισες να περπατάς, καθώς ξημέρωνε, στη μεσαία λωρίδα της Κωνσταντινουπόλεως ανάμεσα σε αυτοκίνητα, αγκαλιά με το μαξιλάρι, να το μυρίζεις...

Το μοντέλο ήταν το Charisma, 70/30 πούπουλα-φτερά χήνας.

Άγκυρες

Όταν σε είδα έτσι διαλυμένο από το τριπάκι, να κρέμεσαι ο μισός έξω από το παράθυρο, στον τρίτο όροφο της Εστίας Θηλέων Κομοτηνής, σάστισα. Με πρόλαβε η κοπέλα σου, ουρλιάζοντας αναστατωμένη, την ώρα που έσφιγγα τους μιάντες στη μηχανή μου για να φύγω διακοπές στο τέλος των εξετάσεων – όχι ότι πηγαίναμε ποτέ να γράψουμε, απλά τότε άδειαζε η πόλη. Εξαιτίας σου έχασα την Αννούλα. Τα έφτιαξε με άλλον τελικά στη Σαμοθράκη. Δεν μου το συγχώρεσε που την παράτησα με τους υπνόσακους στο πεζοδρόμιο, για να κάνω άλλη μια φορά τη «μαμά» σ' ένα ακόμα κακό τριπάρισμά σου. Ούτε εγώ ποτέ σε συγχώρεσα, αν και αθεράπευτα αυτοκόλλητοι. Είχα συνηθίσει να κάνω τη νοσοκόμα στην παρέα σου, τις καλοκαιρινές βραδιές στη Μαρώνεια, δίπλα στη θάλασσα. Στην αρχή, ως πρωτοετής – το ψαράκι της παρέας –, ήταν σχετικά εντάξει.

Μάθαινα και από εσάς, άκουγα ιστορίες για μουσικά φεστιβάλ και ταξίδια στην Ινδία. Σπάνια κάτι στράβωνε, αλλά δεν μπορούσα να απολαύσω τίποτα στη διάρκεια της νύχτας. Δεν χαλάρινα ποτέ, γιατί ένιωθα υπεύθυνος, σαν να είχα δίπλα μου νήπια να προσέχω. Προσπαθούσα να τους κρατάω όλους μαζί, τους έλεγα καλύτερα έτσι, για να μην πνιγούν, αφού δεν έμεναν στην παραλία και μπαινόβγαιναν παίζοντας στη θάλασσα. Το πρωί, στο ξενέρωμά τους, κάπνιζαν και έτρωγαν τα πάντα. Εγώ, αντίθετα, ήμουν διαλυμένος από την ένταση και το άγχος να προσέχω οκτώ άτομα. Είχα βαρεθεί τις άπειρες μαλακισμένες εξομολογήσεις και να μου κάνουν και πλάκα από πάνω:

«Πολύ πεσμένο σε βλέπουμε, Νικολάκη...»

«Άντε, ρε ψυχιατρεία», τους έλεγα. «Δεν με αφήσατε να κάνω μια βουτιά όλη νύχτα...»

«Να μάθεις να βουτάς από το φεγγάρι...»

«Και εσύ να κατουράς ευθεία, γιατί χτες νόμιζες ότι όλοι καίγονταν καθώς κοιμόντουσαν και σε πρόλαβα λίγο πριν τους σβήσεις».

Έτσι, έμεινα στην εστία και σε φρόντισα για άλλη μια φορά, προσπαθώντας να σε ηρεμήσω από το «κακό ταξίδι» που είχες, να σε ακούσω...

Μετά από λίγο έδιωξες και την κοπέλα σου, με ήθελες σαν αποκλειστική νοσοκόμα...

Μου τα είπες όλα, χωρίς σειρά, με αναφιλητά και με οργανισμούς τρόμου.

Είχα συνηθίσει να σε νταντεύω, αλλά αυτή τη φορά ήταν τρομακτικά διαφορετικά. Μιλούσες περισσότερο με ψιθύρους, παρά με ολοκληρωμένες φράσεις, σαν να σου έκανε κάποιος καισαρική με καπάκι από κονσερβοκούτι στο κρυφό κουτάκι της εφηβείας σου.

Ανάμεσα σε λυγμούς και ανάσες που κόβονταν για ολόκληρα λεπτά κι ύστερα πάλι επανερχόσουν σ' αυτό τον ίλιγγο της ψυχής σου.

Παρακαλούσα να περάσει ο χρόνος γρήγορα, να ξεενερώσεις, γιατί πραγματικά για πρώτη φορά είχα φοβηθεί τόσο!

Μου τα είπες όλα, ακόμα κι ότι η μάνα σου ήξερε τα πάντα. Αλλά το έκανε για τις αδελφές σου, για τις σπουδές σου, για να ξεφύγεις εσύ τουλάχιστον από το καΐκι και το κωλομέρος που ζούσατε.

Ήξερα ότι τον πατέρα σου τον έτρεμες. Ποτέ δεν με πήγες στο σπίτι σου. Χριστούγεννα, Πάσχα, καλοκαίρι στην Κουμουρτζίνα. Όλοι φεύγανε, ακόμα και οι Κύπριοι. Εσύ έμενες και δούλευες για να τη βγάλεις τον χειμώνα. Κανείς δεν ήρθε ποτέ να σε δει, ούτε οι αδερφές σου. Παλιά μού είχες πει ότι ήταν θεριό ο γέρος σου, μια ζωή βαπόρια, σφουγγαράς, ψαράς, τρομακτικός. Ποτέ του δεν χρειάστηκε να σε χτυπήσει, μόνο

που σε κοιτούσε μαρμάρωνες. Ο φόβος και ο τρόμος του χωριού. Όταν βαρούσε λαμπούτα ή έριχνε δυναμίτια εξαφανίζονταν όλα τα καϊκια από τη θάλασσα. Τους ξεψάριζε τα παραγάδια τους, αλλά δεν μίλαγε κανείς. Με τον τρελό δεν τα έβαζε ούτε το λιμενικό. Με τη μάνα σου δεν μιλούσαν, πιο πολύ με ματιές και νοήματα. Αυτά ήξερα, αυτά μου είχες πει, αυτά νόμιζα, δεν φανταζόμουν τη φρίκη που θα ακολουθούσε...

Τον πατέρα σου τον φοβόσουν περισσότερο απ' όλους. Ήταν τέτοιος ο τρόμος σου, που μικρός ζήλευες τις αδελφές σου επειδή ήταν θηλυκά και δεν τις ενοχλούσε. Ποτέ δεν σε έπαιρνε μαζί του στη βάρκα, γιατί σε θεωρούσε άχρηστο. Όταν έπαθε το πρώτο εγκεφαλικό, πήρε λίγο η μια πλευρά του, παρέλυσε και κούτσαινε. Έγινε ακόμα πιο τσαντίλας. Δεν τα παράταγε όμως. Έτσι, σε πήρε στο καϊκι αναγκαστικά, πρώτη φορά στα δώδεκά σου. Σε ξύπνησε μια νύχτα χειμωνιάτικη, χωρίς προειδοποίηση, με σπρωξίματα και ζωχάδα.

«Τι συμβαίνει;» ρώτησες έκπληκτος. Εκείνος δεν σου απάντησε, μόνο μούγκριζε και ξεφυσούσε σαν αγρίμι από την ανημπόρια, αυτός που κάποτε ήταν βράχος. Δεν τολμούσες να κοιτάξεις τον πατέρα σου, τον φοβόσουν ακόμα και τότε, παραμορφωμένο, που δεν μιλούσε, με στραβωμένο στόμα, χωρίς ξεκάθαρη φωνή, πιο

πολύ με κραυγές και απειλητικά νοήματα εκφραζόταν. Μου έλεγες καμιά φορά, για να καλμάρεις την εικόνα δέους που είχε φωλιάσει αιώνια μέσα σου, ότι έμοιαζε με τον Κλάους Κίνσκι στον ρόλο του τρελού, αλλά σε έκδοση γίγαντα. Στην αρχή ρίχνατε δυναμίτια μόνο και μαζεύατε τα παραγάδια άλλων. Ντρεπόσουν γι' αυτό. Εσύ έκανες όλη τη δουλειά. Όταν μια φορά τόλμησες να ρωτήσεις, άρχισε να σε κλοτσάει, στηριγμένος σε ένα κουπί, και σου έλεγε τραυλίζοντας ότι όλο το χωριό τού χρωστάει, όλος ο κόσμος, ουρλιάζοντας και γελώντας, χύνοντας όλο το υπόλοιπο ούζο στο κεφάλι του και σπάζοντας το μπουκάλι με δύναμη στα πόδια σου. Ύστερα άναψε ένα δυναμίτη και τον πέταξε κοντά σου, στην πλώρη, στα πόδια σου κυλούσε. Σάστισες και τον πέταξες πανικόβλητος στη θάλασσα. Το κύμα που δημιούργησε η έκρηξη παραλίγο να αναποδογυρίσει τη βάρκα. Έτρεμες, με δυσκολία κρατιόσουν να μην κατορηθείς, ενώ αυτός γελούσε. Μου είπες γαντζωμένος πάνω μου, λουσμένος στον ιδρώτα, σαν να πέθαινες, παγωμένος κι ας ήταν Ιούνιος, ότι πολλές φορές αργότερα, μεγαλώνοντας, σκέφτηκες να τον σπρώξεις κι αυτόν παρέα με τα κουφάρια που σε έβαζε με το ζόρι να φουντάρεις στη θάλασσα, μαζί με αλυσίδες, παλιοσίδερα, κομμένες, σκουριασμένες άγκυρες, σαπισμένα μέταλλα, όμως σκεφτόσουν τη μάνα σου. Τα ήξερε όλα

από την αρχή, αλλά, από πιτσιρικάς, πάντα σε αυτήν έτρεχες να κρυφτείς όταν φοβόσουν, μέσ' στα φορέματά της. Όταν τη ρώτησες για πρώτη φορά κλαίγοντας, σου είπε να μην το σκέφτεσαι, να μην είσαι εγωιστής και να κάνεις αυτό που σου λέει, για τις αδελφές σου και για εκείνη, με μια φυσική απλότητα, χωρίς καν να σε κοιτάξει, την ώρα που καθάριζε κάτι καρότα στον νεροχύτη για να φτιάξει ψαρόσουπα.

Είχε ακουστεί κάτι στο χωριό και παλιότερα, για αυτοκίνητα που έρχονταν νύχτα από την Αθήνα και φεύγανε νύχτα, με διάφορα υπονοούμενα, τα έβλεπες κι εσύ, αλλά δεν έδινες σημασία, δεν τόλμαγες να ρωτήσεις. Όταν σε ξύπνησαν εκείνο το βράδυ που μόλις είχες κλείσει τα δεκατέσσερα και είδες τη μάνα σου να τυλίγει αναστατωμένη με κάτι ψάθες και κομμάτια σχισμένου μουσαμά ένα κορμί μελανιασμένο, κοκάλωσες. Δεν άκουγες τις εντολές τους, να τους βοηθήσεις, να κάνεις γρήγορα, να κουνηθείς, να τον πάτε στο καϊκι. Όσο έκλαιγες και αρνιόσουν, σου έλεγαν: «Σκάσε, θα ξυπνήσουν οι μικρές». Μαζί με τη μάνα σου τον έσυρες τελικά και ήσουν σίγουρος ότι τον είχε σκοτώσει ο γέρος σου. Τις επόμενες φορές, τα επόμενα χρόνια κατάλαβες ότι δεν σκότωνε κανέναν. Τους έφερναν και αυτός απλά τους φουντάριζε. Χρόνια το έκανε. Δεν γινόταν να σταματήσει τώρα, ακόμα και με τη μια

πλευρά σακατεμένη. Τον βοήθαγε η μάνα σου παλιά και τώρα εσύ. Με παλιοσέντονα τους τύλιγε, για να μην τους βλέπεις, και τους περιχυνε με ξίδι, για να μην ξερνάς από τη μυρωδιά συνέχεια και τσαντίζεται ο πατέρας σου. Και συχνά εσύ τα απογεύματα μετά το σχολείο μάζευες σίδερα. Έπαιρνες το αγροτικό και πήγαινες στα καρνάγια και φόρτωνες πεταμένες αλυσίδες, κομμένες άγκυρες, κομμάτια παλιοσίδερα, γιατί εσύ τους έδενες, έφτιαχνες το «αμπαλάζ», και ύστερα τους έσπρωχνες από την πλήρη στη θάλασσα.

Κι όλοι ρωτούσαν τι τα κάνεις τόσα παλιοσίδερα...

Αυτό που θυμόσουν πιο πολύ ήταν πως λαμπύριζαν, πως άσπριζαν από το φεγγάρι τα σκουριασμένα μέταλλα και τα παλιοσέντονα, τα κουρέλια και οι πλαστικές σακούλες από το Μινιόν, καθώς τους έσπρωχνες στη θάλασσα ενώ άκουγες και τις μπερδεμένες βρισιές του συνέχεια:

«Άντε, ρε χαμένο, άντε τελείωνε».

Κι όλο έλεγες να πέσεις κι εσύ, αλλά, όταν γύριζες και έβλεπες το φεγγάρι, το μετάνιωνες.

«Εκεί θα πάω, στον βυθό του, όχι εδώ, δεν θα του κάνω τη χάρη του κωλόγερου να με θάψει, εγώ θα τον θάψω πρώτος», έλεγες...

Έτσι και έγινε. Όταν πέθανε εσύ ήσουν πλέον διάσημος φωτογράφος. Τόσα χρόνια δεν γύρισες ποτέ

πίσω. Ούτε ένα Πάσχα δεν πήγες κι ας έλεγες ότι για το μόνο που άξιζε ήταν για να ψήνει το αρνί. Αυτή ήταν και η μοναδική στιγμή τρυφερότητας από τον γέρο σου σ' εσένα. Όταν έκοβε το πρώτο κομμάτι τραγανής ροδοκοκκινισμένης πετσούλας, που είχε σκάσει και κρεμόταν γύρω από τη σουβλα, και σ' το έδινε.

Πρώτα απ' όλους, ακόμα κι από τις μικρές, που τους είχε αδυναμία. Ούτε στους γάμους των αδελφών σου πήγες ούτε και αργότερα στα βαφτίσια των ανιψιών σου. Περίμενες με υπομονή την κηδεία του για να γυρίσεις.

Το καϊκι τελικά το έκαψες μπροστά από το πατρικό σου, σε κοινή θέα στην αποβάθρα, την ίδια νύχτα της κηδείας του, με ένα μπουκάλι ούζο στο χέρι, ουρλιάζοντας. Η καλύτερη δουλειά σου, το πιο φαντασμαγορικό installation. Το μόνο που δεν πρόλαβες να φωτογραφίσεις, είχες μείνει άναυδος, εκστασιασμένος, να το κοιτάς να καίγεται. Ήρθε η πυροσβεστική, αλλά δεν πρόλαβε να το σώσει και το λιμενικό σε πήρε μέσα για διατάραξη και πρόκληση αναίτιας πυρκαγιάς και δημιουργίας πανικού στους πολίτες...

Όλοι σε δικαιολόγησαν, λέγανε ότι σε πόνεσε ο χαμός του. Αυτοί δεν ξέρανε...

Παραξενεύτηκαν βέβαια που δεν το πουλήσες, που δεν το γύρισες σε «τουριστάδικο». Ούτε την επιδότη-

ση για την απόσυρση της άδειας δεν πήγες να πάρεις. Τη χάρισες στον τοπικό σύλλογο αλιέων και έκανες αίσθηση. Μιλάμε για είκοσι ευρωπαϊκά χιλιάρικα. Σκέφτηκες ότι και λίγα είναι, αναλογικά με τα ψάρια που κλέβατε τόσα χρόνια από τα παραγάδια τους και την καταστροφή στον τόπο από τα δυναμίτια.

Αυτοί, για να τιμήσουν τη μνήμη του γέρου σου, φτιάξανε μια επιγραφή με το όνομά του. «Καπετάν Μάρτης» έγραφε πάνω σε ένα κουπί που είχε η μάνα σου φυλαγμένο στην αυλή και το κρεμάσανε στο καμαράκι του συλλόγου. Το θυμόσουν αυτό το κουπί. Τα χρώματά του, τις λεπτομέρειές του, τον πόνο που σου προκαλούσε όταν σε σκούνταγε για να ξυπνήσεις βράδυ στο πέλαγο, μέσα στο καΐκι χειμώνα με κρύο και μετά έπρεπε να πας σχολείο να συλλαβίσεις την προσευχή στο προαύλιο, οκτώ και τέταρτο ακριβώς. Λεπτομέρειες άσχετες, γιατί δεν ήξεραν. Μέσα στις φλόγες του καΐκιού έκαψες και τις μνήμες σου, τα ρίγη, τα ξενύχτια και ό,τι φοβόσουν...

Έτσι κι εκείνο το βράδυ στην Εστία Θηλέων Κομοτηνής, στην αρχή του καλοκαιριού, εσύ τα είπες, ξεχρέωσες και τα φορτώθηκα εγώ για μια ζωή. Εκεί κατάλαβα γιατί ενώ συνέχεια γελούσες, τα μάτια σου ήταν σαν δύο κομμάτια μαύρης σοκολάτας.

Και όταν συνήλθες μετά από εκείνη τη νύχτα θρίλερ

που έζησα, είχες μια απάθεια και μια ανεξήγητη πείνα, αφού έφαγες και τα τρία κρουασάν που είχα πάρει για να τα μοιραστώ με την Αννούλα στη σκηνή, πίνοντας ταυτόχρονα ένα λίτρο ξεθυμασμένης Pepsi. Σαν να ξύπνησε κάποιος άλλος, σαν να μη θυμόσουν τίποτα από τη φρίκη. Χασκογελούσες προκλητικά, έτσι που με έβλεπες μαρμαρωμένο από την αϋπνία, την αγωνία μου για όλ' αυτά που άκουσα, και με μια ανάλαφρη απλότητα, σαν να έβλεπα διαφήμιση για χαρτομάντιλα, σε άκουσα να λες:

«Ελπίζω να μη σου είπα τίποτα μαλακίες χτες, σόρι, είναι η αρρώστια μου, ξέρεις».

Μετά από εκείνο το βράδυ, ανεξήγητα, χαθήκαμε. Γνώρισες μια Γαλλίδα στη Θάσο, παράτησες τη Νομική και γράφτηκες σε μια σχολή καλών τεχνών στο Παρίσι. Όλα αυτά τα χρόνια δεν είχαμε μιλήσει ποτέ. Μάθαινα νέα σου από συμφοιτητές. Διάσημος φωτογράφος πλέον στη Ευρώπη, παρακολουθούσα την πορεία σου μέσω διαδικτύου. Μετά από χρόνια έλαβα ένα φάκελο από μια γκαλερί στην Ελβετία, με μια πρόσκληση για την παρουσίαση της νέας σου δουλειάς σε κεντρικό πεζόδρομο της Ζυρίχης, με μια ιδιόχειρη σημείωση:

«Αυτό δεν πρέπει να το χάσεις με τίποτα».

Έφτασα την προηγούμενη ημέρα της έκθεσης. Με

περίμενε στο αεροδρόμιο μια κοπελίτσα που με πήγε κατευθείαν στο κέντρο της πόλης, στον πεζόδρομο όπου την επομένη θα ξεκινούσε η έκθεσή σου. Στη διαδρομή, πολύ ευγενική, προσπάθησε να μου κάνει μια μίνι ξενάγηση δείχνοντάς μου διάφορα κτίρια.

Σχεδόν δεν την άκουγα, το κατάλαβε και σταμάτησε...

Μέσα από τα παράθυρα του βαν δεν έβλεπα πλέον τον υπέροχο ποταμό Λίματ, αλλά εκείνο το λασπωμένο ρέμα που περνάγαμε τις νύχτες έξω από την πόλη, φοιτητές πάνω σε ένα 550 XT χωρίς μίζα, που με το ζόρι το έβαζα μπροστά, για να πάμε στον απαγορευμένο για τους ντόπιους τενεκέ-μαχαλά, να φορτώσουμε τις φίλες μας τις τσιγκανοπούλες, τρικάβαλο τουλάχιστον, για βόλτες. Οι μόνοι που τραβιόμασταν με μουςουλμάνες τότε, με κίνδυνο να μας πυροβολήσουν τα συνομήλικα αδέρφια τους, γι' αυτό και σβήναμε το XT και το σέρναμε στις λάσπες, αλλά άξιζε τον κόπο, ακόμα κι αν δεν μπορούσαμε να κυκλοφορήσουμε ελεύθερα, με ένα μπουκάλι βότκα, φαντασία και τα γέλια μας να ακούγονται σε όλο τον κάμπο. Καμία σχέση με την ανία και τα ταγεράκια των φοιτητριών της Νομικής. Εσύ αιώνιος φοιτητής στα είκοσι πέντε και εγώ φλωράκος από το Ναύπλιο, πρωτοετής, δύο μήνες πριν κλείσω τα δεκαοκτώ, με διακοπές στην Πάρο

και στην Αντίπαρο, ξαφνικά βρέθηκα σε έναν άλλο κόσμο...

Θυμήθηκα την πρώτη φορά που με πλησίασες. Έκανα βόλτες πίσω από το πανεπιστήμιο και βρέθηκα σε ένα άγριο χωράφι, γεμάτο γαϊδουράγκαθα και κάτι φούντες δυόμισι μέτρα η καθεμία, Σεπτέμβριο μήνα, και ήμουν έτοιμος να πάω να πάρω τη φωτογραφική μηχανή, γιατί κανείς δεν θα με πίστευε στο Ναύπλιο...

Ήρθες κρατώντας ένα ποδήλατο ερείπιο, φανερά μαστούρης, και γελώντας μου είπες: «Δικό σου είναι το εργαλείο ή το έκλεψες από τον μεγάλο σου αδελφό; Δίπλωμα έχεις;» Βγάζεις κάτι ροζ χαρτάκια χωρίς κόλλα, που γράφανε ΜΟΝΟΠΩΛΙΟ ΚΑΠΙΝΟΥ και στρίβεις ένα μονόφυλλο, λέγοντάς μου:

«Μην τις χαζεύεις τις φούντες, άγρια αρσενικά είναι, δεν λένε μία. Κάθε χρόνο έρχεται ο στρατός και τις καίει, κάθε χρόνο ξαναβγαίνουν. Παλιά γινόταν χαμός εδώ, μέσα στα χασισοχώραφα φτιάξανε το πανεπιστήμιο».

Με την κουβέντα και το κέρασμα που μου έκανες σαν καλωσόρισμα, δεν ξέρω πώς και με έπεισες να σου δώσω το ΧΤ για μια μικρή βόλτα. Στο μισάωρο έκλαιγα τη μηχανή και τη μαλακία μου, γυρίζοντας σπίτι με το ποδήλατο ερείπιο που μου είχες αφήσει για ανταλλαγή...